

2.2.1.4 HUIS

2.2.1.4.1 Ruimten

Persoonlijke grenzen liggen ook aan de basis van de indeling van huizen.

In deze eigen ruimten die de mens zich voorbehoudt tegenover de (onveilige) wereld eromheen, kan men onderscheiden tussen:

- de ‘kern’: de woonkamer, eetkamer, inkomhal;
- het ‘gebied’: de rest van het huis;
- de ‘omgeving’: de tuin.

Zelfs wanneer in moderne interieurs de muren tussen de ruimten (salon, eetkamer, zelfs keuken) worden weggehaald, zijn er dan ook doorgaans toch nog denkbeeldige ‘psychologische grenzen’ voorzien (zoals een meubel met legplankje of een klein muurtje).¹

2.2.1.4.2 Toegangen

De grens tussen huis (= intimiteit, ‘inwendigheid’) en buitenwereld wordt gevormd door deuren en ramen; drempels beklemtonen de grens.

2.2.1.4.2.1 Deur

Deuren die open en dicht kunnen tonen juist ook aan hoe scheiden en verbinden één en hetzelfde zijn: de deur vormt een grens, die de deur (wanneer geopend) weer kan verwijderen. De deur is de ‘sleutel-grens’ tussen vreemd en vertrouwd, profaan en heilig.

Poorten zijn een (speciaal) soort deuren (cf. 2.1.4.3.1).

2.2.1.4.2.2 Drempel (dorpel)

Een deur wordt vaak geaccentueerd door een drempel (‘limen’ in het Latijn): die duidt aan dat we een bijzondere ruimte betreden of verlaten. ‘Liminaliteit’ spruit voort uit zeer fundamentele menselijke ervaringen (zie bijv.: ‘drempelvrees’).²

¹ *Passe-Partout*, Editie Leuven, 4 november 2009.

² L. Van der Kerken, Wachtend voor de deur, in: *De Standaard*, 10 december 1988. “Het fenomeen grens is eigen aan de mens. Of een cultuur stagneert of vordert en zich vernieuwt kan deels afgeleid worden aan de graad van en de manier waarop ze met ‘de drempel’ omgaat”: M. Dujardin, *De drempel als teken van rituele bescherming*, in: *Bhutan: architectuur als ruimtelijk denken*, in: M. Anseeuw (sam.), *Grenzen: 22 02 1999, 12 11 1999*, Gent-Breda, 2000, 107.

Overigens vinden we in 'limologie' het Latijnse 'limen' dat zowel 'drempel' als 'toegang', 'deur' betekent; de term 'liminalité' of 'liminarité' werd door Arnold Van Gennep geboetseerd in zijn *Rites du Passage* uit 1909 om de tweede, onbepaalde fase aan te duiden bij overgangsrituelen, tussen scheiding en re-incorporatie in (opgepikt door de Schotse antropoloog Victor Turner in 1964).

2.2.1.4.2.3 Raam

Men kan ook de huisgrens 'oplossen' langs de ramen (althans toch volgens Bernard Dewulf): *"Wijd open ramen vormen een niemandsland tussen binnen en buiten. Een grensovergang zonder grens. Ergens in een wijd open raam is er geen binnen of buiten meer. Buiten en binnen lossen in elkaar op"*.³

³ B. Dewulf in *De Standaard, Weekblad*, 11 juli 2020, 28.